

Yusuf Aleyhisselâm

Mısır ahâlisine gönderilen peygamber. Yakub aleyhisselâm'ın oğludur. İsrailoğullarından (Yakub aleyhisselâm'ın neslinden) gönderilen ilk peygamberdir. Küçük yaştayken annesi vefat eden Yusuf aleyhisselâm'ı Yakub aleyhisselâm şefkâtle bakıp büyütüyordu. Yakub aleyhisselâm'ın diğer hanımlarından olan oğulları Yusuf ve kardeşi Bünyamin'i babalarının daha çok sevmesini kıskanıyorlardı. Bu sebeple hazret-i Yusuf'u babalarından uzaklaştırmaya karar verdiler. Bunun için bir gün Yakub aleyhisselâm'a giden oğulları koyunlarını otlatmak üzere kıra gideceklerini, kardeşleri Yusuf'u da yanlarında götürmek istediklerini söylediler. Kardeşlerinin Yusuf'a bir şey yapacaklarından çekinen hazret-i Yakub O'nu kıra götürmelerini istemedi.

Yakub aleyhisselâm oğullarının ısrârı ve hazret-i Yusuf'un da onlarla gitmek istemesi karşısında takdire râzı oldu. Kardeşleri babalarından uzaklaşınca Yusuf'a eziyet etmeye başladılar. Bir müddet sonra atmayı kararlaştırdıkları kuyunun başına vardılar. İpe bağlayıp kuyuya sarkıttılar. Kuyunun yarısına kadar varınca da ipi kestiler. Yusuf aleyhisselâm suyun içine düştü. Yusuf aleyhisselâm kuyuya atıldıktan bir müddet sonra Medyen'den gelip Mısır'a gitmekte olan bir kervan kuyunun yanında konakladı. Kuyudan su almak isteyen kişi kovasını yukarı çekince, kovaya sarılan Yusuf aleyhisselâm da kovayla berâber dışarıya çıktı.

Kervancılar hazret-i Yusuf'u Mısır'a götürüp pazara çıkardılar. Mısır Azîzi, yâni Mâliye Nâzırı (Bakanı) Yusuf aleyhisselâm'ı kervancılardan çok yüksek bir fiyata satın aldı. Azîz, Yusuf aleyhisselâm'ı evlâd edinmeyi düşündü. Yusuf aleyhisselâm'ın güzelliği Aziz'in hanımı Züleyhâ'nın ona âşık olmasına sebep oldu. Yusuf aleyhisselâm Allâhü teâlâ'nın yardımıyla ona hiç îtibâr etmedi. Bunun üzerine Züleyhâ ona iftirâ etti. Züleyhâ'nın kocası Azîz, Yusuf aleyhisselâm'ın suçsuzluğunu anlayınca ona herhangi bir cezâ vermeye lüzum görmemişti. Fakat yayılan dedikoduları kesmek için zindanda kalmasını uygun gördü. Yusuf aleyhisselâm'ın zindanda ne kadar kaldığı kesin olarak bilinmemektedir.

Yusuf aleyhisselâm zindandayken Allâhü teâlâ kendisine rüya tâbiri ilmini öğretti. Yusuf aleyhisselâm Firavun'un ekmekçisi ve şerbetçisinin görmüş oldukları rüyaları tâbir etti. O kimselerin rüyaları, Yusuf aleyhisselâm'ın yorumladığı gibi çıktı. Ekmekçi asıldı, şerbetçi ise zindandan çıktı. Yusuf aleyhisselâm zindandayken Mısır hükümdarı bir rüyâ görmüştü. Zindana götürülen hükümdarın şerbetçisi Yusuf aleyhisselâm'a hükümdârın rüyâsını anlatıp yorumunu istedi. Yusuf aleyhisselâm hükümdarın rüyâsını yorumlayıp; **“Yedi sene bolluk, sonra yedi sene kıtlık olacak. Bollukta saklayın, kıtlıkta bunları yersiniz.”** buyurdu. Hükümdar, tâbiri duyunca; **“Onu bana getirin, kendisini has müsteşâr edinip işlerimi ona bırakayım.”** dedi.

Yusuf aleyhisselâm zindandan çıkıp hükümdârın sarayına varınca, hükümdar görmüş olduğu rüyâ ile ilgili ne gibi tedbirler alınması gerektiğini sordu. Yusuf aleyhisselâm; **“Bolluk senelerinde çok ekip, ekinleri sapları ile berâber, başaklarıyla ambarlara koymalısın. ... Bu yiyecekler kıtlık senelerinde sizin ve çevredeki insanların ihtiyaçlarını karşılayacaktır.”** dedi. Yusuf aleyhisselâm'ın teklifinden bir sene sonra Mısır Azîzi (Mâliye Nâzırı) öldü. Hükümdar hazret-i Yusuf'u onun yerine Mâliye Nâzırı yaptı. Hükümdar, bütün yetkilerini de ona verdi. Yusuf aleyhisselâm, Azîzin ölümünden sonra sarayı terk edip perişân hâle gelen ve Allâhü teâlâ'ya îmân etmiş olan Züleyhâ'yı Allâhü teâlâ'nın emriyle kendine nikâhlayıp onunla evlendi.

Yusuf aleyhisselâm yetkileri eline alınca kıtlık senelerinin geleceğini düşünerek gerekli tedbirleri aldı. Ken'an diyârında da kıtlık baş gösterdiğinden Yakub aleyhisselâm, on oğlunu Mısır'a erzak almak üzere gönderdi. Hazret-i Yusuf onları tanıdığı halde onlara kim olduklarını, babalarının nerede ve kiminle kaldığını sordu. Onlar da: **“Biz Ken'an vilâyetinden, ihtiyar bir babanın on evlâdınız. Babamızın ismi Yakub'dur. Kendisi, Ken'an ilinde bizim en küçük kardeşimizle berâber kaldı.”** dediler.

Yusuf aleyhisselâm her bir kardeşi için birer deve yükü erzak hazırlattı. Gelecek sefere diğer kardeşlerini de getirmelerini istedi. Yakub aleyhisselâm'ın oğulları Mısır'a varınca babalarına, Mısır Mâliye Nâzırının, bir daha Mısır'a gittiklerinde kardeşlerini de getirmelerini istediğini söylediğini bildirdiler. Yakub aleyhisselâm, Bünyamin'i getireceklerine dâir onlardan söz aldıktan sonra kendilerini tekrar Mısır'a gönderdi.

İkinci defâ Mısır'a giden Yakub aleyhisselâm'ın oğulları, Bünyamin'i Yusuf aleyhisselâm'ın yanına getirdiler. Yusuf aleyhisselâm, diğer kardeşlerinden ayrı olduğu sırada kardeşi Bünyamin'e kendisini tanıttı. Bir tedbirle onu göndermeyeceğini bildirdi. Her bir kardeşi için bir deve yükü erzak hazırlattı. Kardeşi Bünyamin'in yükünün içine Mısır hükümdârının altından yapılmış su tasını koydurdu. Yakub aleyhisselâm'ın oğulları yola çıkacakları sırada, saraydan hükümdarın su tasının çalındığı söylenerek yüklerinin aranacağı kendilerine bildirildi. Vazîfeliler Yakub aleyhisselâm'ın oğullarının yüklerini aradılar. Su taşı en son aradıkları Bünyamin'in yükünde çıktı ve Yakub aleyhisselâm'ın bildirdiği dînin hükümlerine göre Bünyamin Mısır'da alıkonuldu.

Yakub aleyhisselâm'ın oğulları Mısır'dan ayrılıp utanarak ve sıkılarak babalarına Bünyâmîn'in hırsızlık yaptığını, bu sebeple Mısır'da alıkonulduğunu söylediler. Yakub aleyhisselâm bu habere çok üzüldü, ancak anlatılanlara inanmadı. Verilen cezanın, kendi dinine uygun olması sebebiyle şüphelenen ve bu cezayı verenin kendilerini tanıyan birisi tarafından verilebileceği düşüncesiyle oğullarına kavuşacağını ümit eden Yakub aleyhisselâm oğullarını üçüncü defa Mısır'a gönderdi.

Üçüncü defâ Mısır'a gelen Yakub aleyhisselâm'ın oğulları, Yusuf aleyhisselâm'ın huzûruna varıp sermayeleri olmadığını, kendilerine erzak ve kardeşlerini iade etmek suretiyle ihsanda bulunmasını istediler. Yusuf aleyhisselâm onlara: **“Siz sonunun nereye varacağını bilmeden Yusuf’a ve kardeşine yaptığınız işin kötülüğünü anlayıp ondan tövbe ettiniz mi?”** dedi.

Bu sözler üzerine onlar Ona, Yusuf aleyhisselâm olup olmadığını sordular. Yusuf aleyhisselâm da merhametinden dolayı, kendisinin kardeşleri Yusuf olduğunu açıkladı. Yusuf aleyhisselâm kardeşlerine, babasının halinden sordu. Onlar da, kendisinden ayrıldıktan sonra çok ağladığını ve bu sebeple gözlerinin görmez olduğunu bildirdiler. Yusuf aleyhisselâm, Mısır'dan ayrılırken onlara gömleğini çıkarıp verdi ve; **“Şu gömleğimi babama götürün ve yüzüne sürsün. O benim kokumu koklasın ve gömleğimi gözlerine sürsün. O artık rahatlıkla görmeye başlar. Sonra bütün âilenizi bana getirin.”** dedi. Yusuf aleyhisselâm babası Yakub aleyhisselâm'a verilmek üzere bütün hânedânı ve akrabâsı ile birlikte Mısır'a gelmelerini isteyen bir mektup da verdi.

Nihâyet Yakub aleyhisselâm'ın oğulları Ken'an diyârına yaklaşıncı, onlardan biri müjdecî olarak gelip Yusuf aleyhisselâm'ın gömleğini babasına verdi. Yakub aleyhisselâm gömleği alıp yüzüne, gözüne sürdü. Gözleri açılıverdi.

Yakub aleyhisselâm, bütün oğulları ve akrabâsıyla birlikte Mısır'a yaklaştıklarında Yusuf aleyhisselâm Mısır hükümdârı ve halkıyla birlikte Yakub aleyhisselâm'ı ve berâberindekileri karşıladı.

Yakub aleyhisselâm Yusuf aleyhisselâm'la birlikte on seneden fazla yaşadıkdan sonra vefat etti. Vasiyeti üzerine Kudüs yakınlarındaki Halîlürrahmân denilen yere defnedildi. Yusuf aleyhisselâm babasının vefatından sonra bir müddet daha yaşayarak vefat etti. Mısır'da herkes Yusuf aleyhisselâm'ı kendi mahallesine defnetmek istiyordu. İş kavgaya kadar vardı. Sonunda mermer bir Sandukaya koyup Nil Nehri kıyısına (veya Nil Nehrinin ortasına) defnetmekte anlaştılar. Bir rivâyete göre ondan dört yüz sene sonra, gelen Musa aleyhisselâm kabrini bulup, mübârek cesedini oradan alarak Yakub aleyhisselâm'ın da medfûn bulunduğu Halîlürrahmân'da defnedildi.

Kaynak: Peygamberler Tarihi Ansiklopedisi